

**Nuridin AHMETI**

*Shefi i Degës së Historisë në Institutin Albanologjik në Prishtinë*

### **Fjala e përmbyllëse**

*Të nderuar profesorë, kolegë,*

*të nderuar të pranishëm,*

Me përfundimin e kësaj konference shkencor, “*Dimensioni historik i kufijve të Kosovës nga Antika deri në Kohë bashkëkohore*” të organizuar nga Instituti i Historisë “Ali Hadri” dhe Instituti Albanologjik në Prishtinë, shprehim së pari mirënjohjen tonë për kontributin e çmuar të secilit prej jush. Gjatë gjithë ditës kemi dëgjuar kumtime të cilat, secila në mënyrën e vet, kanë ndriçuar një segment të historisë së kufijve të Kosovës - nga antikiteti e deri në periudhën bashkëkohore.

Nëpërmjet studimeve të paraqitura, kolegët tanë vunë në dukje se çështja e kufijve të Kosovës nuk është vetëm një problem gjeografik apo administrativ, por një proces historik i ndërlidhur ngushtë me zhvillimet politike, shoqërore dhe kulturore të rajonit. Studiuesit tanë në katër seanca, përmes prezantimeve të tyre na rikujtuan se kufijtë nuk janë vetëm vija në harta, apo probleme që mund të zgjidhën brenda ditëve apo muajve, por janë tregues të identitetit, të përkatësisë dhe të qëndrueshmërisë historike të popullit tonë, që në vazhdimësi kërkohet trajtime profesionale e kombëtare

Profesorët e kolegët, Drançolli, Hajdari, Alaj, Baraliu, Culaj, Arifi, Ahmeti, me prezantimet mbi Dardaninë antike dhe burimet greko-romake e vendosën temën në një kornizë të gjerë kronologjike, duke dëshmuar autoktoninë, shtrirjen dhe organizimin politik të kësaj treve. Kumtimet për periudhën mesjetare nga studiuesit Muhadri dhe atë osmane nga studiuesit Krasniqi, zbuluan dinamikat e zhvillimeve të mëdha, sfidat e kohës dhe përpjekjet për ruajtjen e bashkimit territorial shqiptar.

Po ashtu, studiuesit që trajtuan kumtesat rreth problematikave të shek. XIX, XX dhe kohës bashkëkohore si: Rizaj, Verli, Osmani, Miftari, Çiraku, Lutfiu, Rifati, Mehmeti, Ahmeti, Avdiu, Ukshini, Ademi, Thaçi, Basha, Kasmi, Daiu, Gjevori, na sollën analiza trajtime

mbi vendimet ndërkombëtare, marrëveshjet diplomatike, lëvizjet politike dhe proceset administrative që ndikuan drejtpërdrejt në formësimin e kufijve të Kosovës - nga Kongresi i Berlinit, te Konferenca e Ambasadorëve, periudhat jugosllave, luftërat botërore, çështjet e kujtesës të mbledhura përmes intervistave e deri tek zhvillimet e pasluftës në fund të shekullit XX dhe fillim të shekullit XXI, trajtim nga studiuesi Dugolli, Bulliqi etj. Trajtim interesat, ishte edhe çështja e kufijve në trajtimet romanore nga z. Olluri.

Në tërësi, prezantimet e sotme treguan se historia e kufijve të Kosovës ka qenë dhe vazhdon të jetë problematike. Çështja e kufijve te ne është historia e qëndrueshmërisë dhe e vazhdimësisë së një hapësire etnokulturore të dëshmuar ndër shekuj. Ato dëshmuar gjithashtu se mbledhja e materialit, studimi kritik dhe shkencor i burimeve është thelbësor për të kuptuar të kaluarën dhe për të ndërtuar argumente të bazuara në fakte, aq të nevojshme për debatet e sotme akademike e institucionale. Debatet e zhvilluara në fund të çdo seance dëshmuar se një organizim i tillë nga institucionet tona ka qenë i nevojshëm. Prezenca e studiueseve nga hapësirat e ndryshme shqiptare si: Tirana, Shkupi, Ulqini, Prishtina, Elbasani, Presheva etj., tregon se çështja e kufijve të Kosovës nuk i përket vetëm atyre që jetojnë brenda këtij territori, por të gjithë atyre që e ndjenë këtë problematik.

### *Të nderuar të pranishëm,*

Me lejon i që në emër të Këshillit Organizues të kësaj konference t'i falënderojmë të gjithë kumtuesit për punën e tyre të palodhur kërkimore, drejtuesit e seancave për udhëheqjen e mbarë të punimeve, si dhe institucionet bashkë organizatore për mbështetjen e vazhdueshme të organizimeve dhe veprimtarive nga fusha e studimeve historike.

Me shpresën se kjo konferencë do të shërbejë si nxitje për studime të reja, më të thelluara dhe më bashkëkohore rreth historisë së Kosovës dhe të hapësirës shqiptare në përgjithësi, ju urojmë të gjithëve shëndet dhe suksese në punët tuaj shkencore.

Faleminderit për pjesëmarrjen dhe mirë u takofshim në organizimet tona të ardhshme!